

Vigo na Guerra da Independencia

200 ANOS VIGO
DA RECONQUISTA

CICLO DE CONCERTOS

Centro Cultural Caixanova
8, 9, 16, 17 xuño de 2009

MINISTERIO
DE CULTURA

SOCIEDAD
ESTATAL
DE
CONMEMORACIONES
CULTURALES

Concellería
de Cultura
e Animación
Sociocultural
Concello de Vigo

ALCALDÍA

200 ANOS VIGO
DA RECONQUISTA

ALCALDÍA

ILUSTRACIÓN E LIBERALISMO

A MÚSICA NO LIMAR DA GUERRA DA INDEPENDENCIA

Toda época ten a súa música, espello, coma calquera arte, do que vive a sociedade circundante. É moi significativa e de notable valor a creada por compositores españois e franceses ao redor da Guerra da Independencia. Neses pentagramas recóllíanse de primeira man os testemuños sonoros derivados duns sucesos que cambiaron unha boa parte da Europa daquel tempo. O levantamento do pobo español contra a invasión napoleónica, un feito verdadeiramente traumático e definitivo na nosa historia, tivo as súas consecuencias neste terreo. A Sociedade Estatal de Conmemoracións Culturais organizou para rememorar aquel acontecemento un ciclo de concertos no que se dan cita creacións realmente singulares, non por pouco coñecidas menos relevantes e que realzaron, desde ambos lados dos Pireneos, uns acontecementos que deixaron o seu sinal máis fresco na Constitución de 1812 e que acabaron por situar a este país na senda da modernidade.

Dentro deste tempo conflitivo e turbulento un dos máximos protagonistas na parcela da música, impulsor el tamén dunha clara renovación de criterios e dunha mirada cara ao futuro, foi o cantor, compositor, tenor, empresario e mestre, creador da escola española de canto, Manuel García, de quen se recollen algunhas das súas mellores partituras, entre elas a Sinfonía nº 3, auténtica primicia recuperada agora neste ano de celebracións. Os conxuntos Concerto Español e A Real Cámara son os encargados de desenvolver esta serie, distribuída en catro didácticas sesións: O concerto espiritual, O Sinfonismo Español Ilustrado, A Tirana contra Mamburú (exemplo de músicas populares contra o invasor) e Academia Ilustrada de 1808. As múltiples luces que envolven a toda esta época, nas que se pasaba, na arte, da burla á traxedia, quedarán deste xeito moi claramente matizadas. Cousa que fará que aqueles acontecementos de tan distinto signo tomen agora para nós, proxectadas desde esta institución, un novo corpo, unha presenza diáfana e un meridiano debuxo.

Introdución:
Ilustración e Liberalismo

A Música no limiar da guerra da independencia

A música non permanece allea ás evolucións do convulso período que vai do último decenio do século XVIII ao ano 1808. Son anos de cambios e de experimentos, de asimilación intensa de correntes estranxeiras que en Europa causan furor, pero tamén de reaccións, viscerais ás veces, do sentimento nacionalista fronte aos excesos, ás veces esaxerados, do que vén de fóra. É tempo de paixón por Haydn, verdadeiro ídolo dos filarmónicos españois, pero tamén o da mirada retroactiva ao pasado, ás veces intelixente, outras rozando a carcunda. España divídese musicalmente en varios bandos que, cada un desde o seu ámbito, propician un desenvolvemento que, por falta de estudo e valoración obxectiva, non foi aínda suficientemente ponderado e soamente agora comézase a considerar no seu xusto valor. A España musical da Ilustración e o Liberalismo é a España rabiosamente moderna por unha banda, o país ao que entra pola vía dos músicos estranxeiros, moitos e bos que veñen traballar ao noso chan, e as edicións foráneas, o mellor e de máis rabiosa actualidade de París, Londres, Italia, Viena ou Alemaña, actualidade da que se empapan tamén os músicos españois que saen máis aló dos Pireneos a estudar moitas veces, pero tamén outras tantas a triunfar. É a España tamén na que a

Igrexa, poderosísimo mecenas, sen renegar do presente, reverencia a tradición gloriosa do Século de Ouro en interesantísima mixtura do vello e o novo, da tradición e a modernidade na que conviven modos pretéritos (o baixón renacentista e as voces de capóns ou castrados, os motetes inmensos e o baixo continuo) coas novas ilusións (modernas orquestras nos templos no lugar do órgano, música profana traducida ao latín da liturxia). É a España da feroz e desapiadada burla do pobo ante o afrancesado, ridículo e amaneirado, ante o estranxeirismo inútil da ópera italiana e o minuí francés en tonadillas e zarzuelas nas que coas máis cultas roupaxes, a nova orquestra, zorrégase o estranxeiro con seguidillas, tiranas, zorongos, cabalos e jopeos. Pero é tamén a España profundamente intelectual das academias filarmónicas ou de harmonía, das reunións musicais nas que se fai música de cámara, desde os aposentos reais ata a xente común ilustrada pasando polos salóns aristocráticos e os faladoiros de intelectuais, repertorio que, como as bibliotecas e descrições de coleccións perdidas demostran, con semanas de diferenza desde a súa composición ou publicación chega a España nas páxinas de Haydn, Mozart, compartindo atrás con autores españois que en pouco ou nada desmerecen aos mestres universais. E, finalmente a España que acolle e naturaliza como fillos a Scarlatti e Corselli, a Boccherini e a Brunetti, a España na que un dos mellores cantores chamábase Marcolini, e que á vez exporta españois universais como Martín e Soler, García Fajer ou Manuel García que triunfan alá onde pasan.

Convulso período de medos, dúbidas e esperanzas ante a Revolución Francesa, de privanzas incomprendibles como a de Godoy, de reinados absurdos como o de Carlos IV e a súa abdicación forzada en Fernando, de Guerras do Rosellón e Trafalgar, da Constitución de 1812, pero tamén é unha época de asimilación e innovación, de tradición ben canalizada, de reflexión ás veces sorprendentemente serena e profunda que levan a buscar un futuro mellor que na música tradúcese logo en conservatorios seguindo o modelo de París, en novos auditorios e públicos, na socialización do concerto e a profesión musical, en mellores academias e concertos, en ampliación de teatros e os seus repertorios, en interesantes dicotomías entre o propio e o foráneo, entre o español e o italiano ou alemán, entre o flamenquismo e o xermanismo, na recepción de América, a Nova España cada vez máis independente e convencida da súa autonomía e poderosa creatividade nunca suficientemente estudada e menos no musical.

Os programas que o concerto español, ante a inmensidade do feito musical que se pode observar nos limiares da nosa Guerra da Independencia, queren recoller, aínda que sexa de xeito meramente testemuñal, os elementos que caracterizaron aqueles anos intensos e complicados coas músicas menos coñecidas deixando para mellor ocasión segmentos que foron máis estudados ou que tiveron dalgún xeito máis difusión, a música relixiosa, a escénica e a de salón, para entrecoller os mellores exemplos e autores que se podían oír nas reunións camerísticas, nos concertos, salóns, teatros e coliseos ilustrados: sinfonías inéditas de autores como Fernando Sor, José Pons, Cayetano Brunetti, Francisco Javier Moreno ou Manuel García, tonadillas e arias castizas do mesmo García, de Jacinto Valledor, Blas de Laserna ou Pablo Esteve, un melólogo do bohemio Benda adaptado á escena española por Blas de Laserna, pezas de franceses como Antoine de Lhoyer ou Reicha que foron interpretadas polos músicos españois, sen faltar obras de Boccherini ou Haydn, os dous puntais en España e fóra das nosas fronteiras dese momento tan especial da historia da música que se encerra entre a Ilustración e o Liberalismo, o final do século XVIII e a desembocadura fascinante no novo século XIX que conformaría definitivamente a historia musical ata os nosos días.

8 de xuño 2009, 21h.

“Unha Academia Ilustrada de 1808”

Interpretes:
A Real Cámara

Emilio Moreno, violín
Antonio Almela, violín
Antonio Clares, viola
Mercedes Ruiz, violonchelo

con

José Miguel Moreno, guitarra
Lorenzo Coppola, clarinete

PROGRAMA 1

1ª PARTE

Cuarteto op.77/1 en sol maior Hob.III:81 (1799)
JOSEPH HAYDN (1732-1809)

Allegro moderato
Adagio
Menuet. Presto
Finale. Presto

(ca.20’)

**Variacións sobre “Mambrú se fue a la guerra”
(para guitarra soa) (ca.1810?)**
FERNANDO SOR (1778-1839)

**Quinteto 3 en re maior G447
("dedicado á Nación Francesa") (1804?)**
LUIGI BOCCHERINI (1743-1805)

Allegro moderato
Tempo di Minuetto
Adagio
Allegro

con José Miguel Moreno, guitarra goyesca

(ca.25’)

2ª PARTE

Quinteto en si maior (1809)
ANTÓN REICHA (1770-1836)

Allegro
Andante
Minuetto. Allegro
Finale. Allegretto

con Lorenzo Coppola, clarinete

(ca.30’)

Persoal instrumental
guitarra solista
clarinete solista

A Real Cámara: 2 violíns, viola, violonchelo, guitarra e clarinete
Ficha técnica: 6 cadeiras sen brazos e 6 atrás

A finais do século XVIII prodúcese en toda Europa e polo tanto en España, unha ampliación do público destinatario da música de cámara, que pasa dos salóns da monarquía e a nobreza consuetudinarios aos das novas clases burguesas adañeiras e ilustradas cando non ás da xente do común cunha certa capa de refinamento. A vida social española, profundamente influenciada por Italia e Francia, imita a vida cortesá e burguesa daqueles países e especialmente os costumes franceses dos faladoiros, nas que non poden faltar as sesións filarmónicas ou academias de harmonía que tan graciosamente describe Iriarte no seu poema A Música xa en 1780. Con Haydn como ídolo supremo e un enorme gusto polas edicións francesas que corrían por España con gran fluidez, como proban as bibliotecas e coleccións da época conservadas ou se non, polo menos inventariadas, o repertorio dos ilustrados españois dos primeiros anos do século XIX, no seu convulso amor-odio polo francés e o foráneo recolle a produción española de aire internacional, da que o mellor exemplo son os tardíos quintetos con piano de Boccherini, escritos para as veladas musicais do embaixador francés en Madrid, Luciano Bonaparte, e dedicadas á Nación Francesa, xunto ás indispensables obras de Haydn ou as últimas producións francesas, italianas ou alemás. O noso concerto recollerá nesta reconstrución dunha academia de harmonía de 1808, xunto ao “español” Boccherini e un quinteto seu “francés” con guitarra, e á beira dun Haydn de rigor, o ídolo dos

filarmónicos ilustrados españois como conta Iriarte no seu poema “A Música” (1779) unha obra francesa: o marabilloso quinteto de Antón Reicha, profesor de clarinete do Conservatorio de París. Para este programa conta A Real Cámara con dúas figuras de primeiro rango do panorama actual: o guitarrista español José Miguel Moreno, e o clarinetista italiano Lorenzo Coppola, catedrático de clarinete histórico do Conservatorio de Verona e da Escola Superior de Música de Catalunya, e solista habitual tamén da maioría de orquestras europeas. A xénese do cuarteto con guitarra de Boccherini merece un par de liñas: escritos orixinariamente os quintetos con pianos para chamar a atención de Lucien Bonaparte, cónsul de Francia en Madrid, e por iso dedicados á Nación Francesa, a petición do afrancesado Marqués de Benavente, o mesmo Boccherini fixo unha transcripción de varias destas pezas para guitarra que, sen perder o carácter francés gañaban en colorido hispano co timbre da guitarra. Estes quintetos tiveron un enorme éxito nas academias afrancesadas e un oficial francés afeccionado á guitarra, François de Fossa, pediu copias das obras ao seu propietario, o Marqués de Benavente. Na fuga e posterior establecemento en Francia do afrancesado Benavente perdéronse os 12 quintetos orixinais de Boccherini e soamente sobreviviron os 9 que Fossa tivo tempo de copiar. Hoxe os únicos exemplares conservados de tan famosas obras están na Biblioteca do Congreso en Wáshington, EEUU.

9 de xuño 2009, 21h.

“O Sinfonismo Español Ilustrado”

Intérpretes:

O Concerto Español

Alejandro Roy, tenor
Emilio Moreno, dirección

PROGRAMA 2

1ª PARTE

Sinfonía/Obertura en sol maior

JOSÉ PONS (ca. 1768-1818)

Andantino maestoso

Allegro presto

(ca.9’)

Sinfonía de argumento La Sala de Esgrima (ca. 1805)

FRANCISCO JAVIER MORENO (1748-1836)

- Introduzione. Adagio Canabile

- Allegro

- Suplemento: Minuetto Vivace

(ca.12’)

Polo del Contrabandista (de El Poeta Calculista, 1804)

MANUEL GARCÍA (1775-1832)

Cuerpo bueno, alma divina (de El Criado Fingido, 1804)

Xunto a arias de El Majo y la Maja (1798),

Il Califfa dei Bagdad (1813)

Los Ripios del Maestro Adán (1807)

Solista Alejandro Roy, tenor

2ª PARTE

Obertura nº3 en fa maior (1804)

FERNANDO SOR (1778-1839)

Largo - Allegro moderato

(ca. 7’)

Sinfonía nº3 en Sol Maior (ca 1805)

MANUEL GARCÍA (1775-1832)

Allegretto

Andantino con expression

Minuetto

Allegro

(ca. 20’)

Reperto Vocal e persoal instrumental

1 Tenor

o concerto español: 10 violíns, 3 violas, 2 violonchelos, contra baixo, 2 frautas, 2 oboes, 2 clarinetes, 2 fagotes e 2 trompas

Ficha Técnica: 25 cadeiras sen brazos, 1 banquetta de contra baixo e 22 atrís

Tense dito con frecuencia (e tamén inxusta lixeireza) que en España a sinfonía foi nos anos da súa marabillosa e tremenda eclosión, a fascinante época que vai desde os primeiros indicios do Sturm und Drang alemán da segunda metade do século XVIII ao primeiro decenio do XIX, un fenómeno practicamente inexistente, menor e, en todo caso, pálido reflexo das tendencias parisienses ou vienesas deses anos. Nada, con todo, máis lonxe da realidade: é certo que a popularidade da música sinfónica en España, comparada con Alemaña, Austria, Italia ou Francia, non tivo o arraigamento daqueles pagos, decantándose o público hispano por outros repertorios nos que o elemento vocal (óperas, zarzuelas ou música relixiosa) era máis importante que o instrumental. Culpa da insuficiente repercusión posterior da sinfonía española tena sen dúbida o deficiente estado da imprenta musical nacional daquela época que, a diferenza de Alemaña, Francia ou Inglaterra, anquilosada e atrasada apenas publicaba nada deixando ao manuscrito a responsabilidade da difusión musical. Tamén, sen dúbida, o cúmulo de guerras, desamortizacións e lumes que desde entón aos nosos días estanse a suceder regular e fatalmente en España, contribuíndo de máis a esquilmar e dispersar un patrimonio musical que agora, grazas ás modernas investigacións musicolóxicas, empeza a dar sinais dunha calidade (e cantidade) gratamente altas.

O sinfonismo español xurdiu como necesidade vital de pór ao día a vida musical nacional conciliando a imponente tradición nacional coas novas tendencias europeas. Para iso tivo uns espazos claramente definidos que contribuíron ao seu certamente vigoroso desenvolvemento en España: por unha banda, quizais a máis importante, os teatros que contando con orquestras, xeralmente de moi boa calidade, para o acompañamento de óperas, zarzuelas, comedias, tonadillas e outros eventos escénicos, interpretaban música estritamente instrumental (oberturas, sinfonías, divertimentos, ballets) antes, entre e despois dos actos ou xornadas escénicos, cando non en ocasións puntuais (concertos espirituais coesmais, concertos benéficos, bailes, serás, etc.); por outro a contorna da monarquía, o Palacio Real, cuxa Capela e Cámara, exquisitamente dotadas, non soamente proporcionaban a música adecuada á intensa vida litúrxica cortesá senón que contribuían tamén a encher musicalmente tantos outros espazos temporais cortesáns alleos á imponente rutina cerimonial da vida relixiosa; tamén a Igrexa contribuíu ao desenvolvemento sinfónico

intercalando na súa cotidianeidade músicas instrumentais (sonatas á epístola, sextas, etc.) extraídas do repertorio profano para, finalmente, ser os salóns de filarmónicos patróns nobres e/ou adifneirados, intelectuais e ilustrados, o último e non por iso menos importante foco de cultivo da música puramente camerística e sinfónica tal e como facían os seus amigos de toda Europa, desde Cádiz ata San Petersburgo, de Londres a, ocasionalmente, Istambul.

O sinfonismo hispánico débelle moito á presenza constante e tradicional de músicos estranxeiros en España. Non só importan o seu repertorio e o seu xeito de cantar ou tocar: tamén se adaptan e mimetizan á vida española; e da fusión do foráneo co propio do país de adopción xorden personalidades únicas e irrepetibles como os ben coñecidos Boccherini e Domenico/Domingo Scarlatti, xunto aos menos pero non por iso peores Francisco Corselli, Cayetano Brunetti ou Jaime Faco, magníficos exemplos da mestizaxe das máis puras formacións "europeas" co mellor da tradición española cuxos resultados son sempre marabillosamente sorprendentes.

O programa que presenta O Concerto Español recolle obras dos mellores autores que contribuíron ao nacemento da sinfonía en España, españois todos coa excepción do italiano Cayetano Brunetti, aínda que este chegara moi novo a España e morrera en Madrid completamente asimilado á súa nova patria de adopción logo dunha longa e frutífera carreira española. Claramente influenciada polo sinfonismo austriaco (Haydn, Mozart, Dittersdorf), música que abunda na maioría das bibliotecas e arquivos españois da época, con todo a sinfonía española non é unha simple comparsa do seu modelo, senón que dentro dos moldes académicos máis estritos engade sempre o pequeno xiro melódico, armónico ou rítmico que nalgún momento evócanos a vitalidade da música popular: así, oiremos a sinfonía/obertura do catalán Sor, xenial guitarrista e á vez enorme compositor de música sinfónica, a do valenciano Pons, a expresiva e descritiva sinfonía de argumento do madrileño Moreno, e a sorprendente 3ª sinfonía do inesperado, brillante e gran compositor Manuel García, xunto a arias vogais con acompañamento orquestral do mesmo García, posiblemente o máis grande tenor do século XIX, español universal e fundador dunha escola que definiu absolutamente o canto do século XIX, arias nas que o trato orquestral responde ao máis refinado estilo posible.

16 de xuño 2009, 21h.

“O Concerto Espiritual en España”

Músicas nos concertos espirituais españois nos albores do século XIX

Intérpretes:

O Concerto Español

José Miguel Moreno, guitarra*
Sandra Toral, actriz - Ariadna
Juan José Valverde, actor - Teseo
Raquel Andueza - A Voz da Oreada
Emilio Moreno, violín e dirección

PROGRAMA 3

1ª PARTE

Concerto para guitarra e orquestra op. 16 en la maior -1802-
ANTOINE LHOYER (1768-1852)

Allegro moderato
Rondó moderato

*Solista José Miguel Moreno, guitarra

Sinfonía 22 en sol menor (ca.1796)
CAYETANO BRUNETTI (1744-1798)

Allegro vivace
Andantino amoroso
Quintetto. Allegro moderato
Allegro di molto

2ª PARTE

Melodrama en Música Ariadna e Teseo (1775)
versión española de Blas de Laserna (1751-1816)
GEORG ANTON BENDA (1722-1795)

Reparto vocal e persoal instrumental:
3 actores
1 guitarra solista
O concerto español: 10 violíns, 3 violas, 2 violonchelos,
contrabaixo, 2 frautas, 2 oboes 2 fagotes, 2 trompas e clave

Ficha técnica: 1 Clave, 28 cadeiras sen brazos,
1 banqueta de piano e 20 atris

O Concerto Espiritual en España

Músicas nos concertos espirituais españois nos albores do século XIX

O 18 de marzo de 1725 A.D. Philidor inaugurou en París unha serie de Concerts Spirituels que, ininterrompidamente e ata o estalido da Revolución, tiveron lugar os días nos que a festividade relixiosa impedía celebrar representacións de ópera. Por eles pasaron, nos seus setenta anos de vida, os máis importantes compositores así como todas as grandes figuras vocais ou instrumentais francesas e estranxeiras da súa época, converténdose nun escaparate universal, non soamente da música francesa senón de toda a europea, espello e embrión do que no século XIX converteríase no feito social do “concerto” tal e como hoxe se concibe.

Á imitación de París, España iniciaba en 1787 os seus Concertos Espirituais aproveitando o tirón das compañías de ópera italiana establecidas por esas datas no teatro madrileño de Los Caños del Peral, ás que un Real Decreto de 4 de xuño dese ano estipulaba que os días de oco das óperas ou durante a coresma, poderían dar concertos espirituais, funcións españolas ou outras representacións decentes e honestas. Un Regulamento para a mellor orde e policía do Teatro da Ópera de 11 de decembro de 1787 terminou de regular os concertos e academias de música que se desenvolverían fundamentalmente ao longo daquelas semanas de coresma.

Deste xeito e ata entrado o século XIX Madrid, Barcelona, Zaragoza, Palma, Valencia ou Cádiz, entre outras cidades españolas, acolleron intermitentemente unha serie de manifestacións musicais durante a coresma pero tamén noutros momentos puntuais, polas que, a imitación do modelo francés, desfilaron en heteroxéneas veladas os máis ilustres cantantes e instrumentistas nacionais e estranxeiros, á vez que se escoitaba o repertorio de máis actualidade que viña de Francia, Italia e Alemaña, xunto a unha nada desdeñable presenza de música española. Dirixida nos seus primeiros momentos polo italiano Melchor Ronzi aínda que co concurso doutros

directores como o compositor e clavecinista español Bernardo Acero, a importante orquestra do Teatro de los Caños contribuíu de xeito eficaz e con alto nivel a introducir en España músicas e músicos do renome de Haydn, Mozart, J.C. Bach, Stamitz, Benda, Cimarosa, Salieri, Pleyel, Dittersdorf, Paisiello ou Cambini, e entre os españois ou españolizados Martín e Soler, Pablo del Moral, Moreno, García, Sor, Blas de Laserna, Boccherini e Cayetano Brunetti entre os máis coñecidos, autores e obras todos eles que contribuíron de xeito especialmente eficaz a lograr unha certa normalización musical nun país como o noso, por unha banda tan afastado, xeograficamente, con relación aos grandes centros musicais daqueles anos, París, Londres, Viena, Italia, e por outra tan orgulloso e apegado a un pasado musical tan brillante como fora o marabilloso Século de Ouro español.

Dado que aqueles concertos desenvolvíanse en sesións tanto de enorme variedade e fluidez como de xenerosa heteroxeneidade de xéneros e formacións, de repertorios e intérpretes, O Concerto Español propón neste programa, se non unha reconstrución (aqueles concertos comezaban á primeira hora da tarde e acababan tras moitos intermedios ben entrada a noite), si unha recuperación puntual de obras que no seu día couberon nas sesións daqueles Concertos Espirituais españois de finais do século XVIII, conformando un programa con obras hoxe inéditas ou esquecidas que no seu día escoitaron os melómanos españois de finais do século XVIII e principios do XIX e que tanto valoraban e gozaban. Así, escoitaremos para abrir o programa o concerto para guitarra e orquestra do francés Lhoyer que causou furor no seu día nos ambientes españois, a fermosísima sinfonía en sol menor do madrileñizado Cayetano Brunetti, e a novidade dun melólogo, o famoso Ariadna en Naxos do bohemio Benda que tanto impresionara ao mozo Mozart e que en España, en versión musical e poética de Blas de Laserna, alcanzou un éxito fulminante no Teatro de los Caños del Peral nos anos finais do século XVIII.

17 de xuño 2009, 21h.

“A Tirana contra Mambrú”

O castizo fronte ao afrancesamiento
da España Ilustrada na Tonadilla.

Intérpretes:

O Concerto Español

Raquel Andueza, soprano
Marta Infante, soprano
José Pizarro, tenor
Jordi Ricart, barítono
Emilio Moreno, dirección

PROGRAMA 4

1ª PARTE

El Desengaño a 3-?1785-
BLAS DE LASERNA (1751-1816)

Los Payos del Malbrú a 3 -1786-
PABLO ESTEVE (c1730-c1801)

2ª PARTE

Carretilla de Tiranas
BLAS DE LASERNA

No aparece la Tirana
La Tirana se despide
Tirana de Trípoli

La cantada vida y muerte del general Malbrú -1785-
JACINTO VALLEDOR (1744-1809)

O Concerto Español

Raquel Andueza, Soprano
Marta Infante, Soprano
José Pizarro, Tenor
Jordi Ricart, Barítono

Emilio Moreno Violín e Dirección

Violín solo	Isabel Serrano
Violín	Antonio Almela , Santi Aubert, Esther Buendia , Martin Dominguez, Adolfo Gimenez-Tuduri, Nuno Mendes, Silvia Mondito, Daniel Vilarrubias
Violonchelo	Antoine Ladrette , Urko Larrañaga
Contrabaixo	Juan Jaime Ruiz
Oboe	Molly Marsh, Xavier Blanch
Frauta travesera	Guillermo Peñalver, Fernanda Teixeira
Trompa	Javier Bonet, Ovidi Calpe
Fagot	Pep Borrás
Clave	Eduard Martínez
Guitarra	Jesús Fernández Baena
Castañolas e Percusión	Luz Martín

Reparto Vocal e persoal instrumental
4 Cantantes Solistas

O concerto español: 10 violíns, 2 violoncelos, contrabaixo, 2 frautas, 2 oboes, 2 trompas, clave, guitarra,
castañolas e percusión

Ficha técnica: 1 Clave - 25 Cadeiras sen brazos; 1 banqueta de piano, 1 banqueta de contrabaixo e 22 atris

Desde o punto de vista musical, os anos finais do século XVIII español, anos que enmarcan o clamor constante nacionalista que desembocaría no levantamento do pobo de Madrid o 2 de maio de 1808, e o drama da Guerra da Independencia, caracterízanse pola crítica sarcástica e aceda aínda que - non exenta de humorismo - de todo o que cheire a “ilustrado” van, a lambido, a afrancesado ou italianizante, salientando os valores nacionais enxebres por encima de todo, non sen un certo desdén polas modernas correntes que, sobre todo desde París, asolagan poderosamente a vida española. Nos coliseos españois, e como arma efémera do nacionalismo exacerbado das clases populares, a “tonadilla” eríxese en agudo e divertido estandarte musical dese nacionalismo que se ri dos ridículos e amaneirados afrancesados, das óperas italianas vas e incomprensibles para castizos e manolas, e cunha linguaxe aberta e franca de tiranas, seguidillas e boleros, de chistes agudos e mordaces, non deixa monicreque con cabeza ante o que non sexa español.

O tema de Mambrú ou Malbrú xorde con La cantada vida y muerte del general Malbrú, verdadeira xoia do “xénero chico” de finais do XVIII, “tonadilla” que tivo un éxito irresistible o ano da súa estrea 1785, e propiciou unha serie de obras deste xénero nas que se presentaba a “La Tirana” ou o castizo, enfrontada ao francés representado por “El Malbrú” ou “Malbruc”; Los payos del Malbrú de Pablo Esteve é un dos máis brillantes exemplos desta saga. En 1709 e en plena Guerra de Sucesión

Española, a batalla de Malplaquet enfrontou aos exércitos de ingleses e franceses, e estes, a pesar da súa derrota, pero crendo morto na batalla ao seu inimigo John Churchill, Duque de Marlborough, dedicáronlle unha canción burlesca que pronto se fixo famosa en toda Europa, converténdose máis tarde en España en arma arreboladiza da xente do común contra os afrancesados.

Esa burla do afrancesamento, sempre divertida e picante, ocurrente e aceda á vez, poderase oír tamén nas magníficas “tonadillas” Los payos del Malbrú de Pablo Esteve e El Desengañado, 1785, de Blas de Laserna, estupendas pezas nas que se gaban, fronte a lambidos afrancesados, os valores nacionais da xente do común. Unha carretilla de tres alegres tiranas (“La tirana se despide”, “No parece la Tirana” e “La Tirana del Trípili”), complementan o programa coa presenza desta forma enxebre na que os textos lamentan o abandono que La Tirana, danza nacional por antonomasia dos últimos anos do século XVIII e os albores do XIX, sofre á conta de Malbrú e outras pezas estranxeiras, e a necesidade perentoria que ocupe de novo o seu lugar na vida española.

O Concerto Español ten tamén no seu repertorio as seguintes tonadillas de temática francesa de Blas de Laserna: La Maja alegre, tonadilla a 3, de 1786, e La moderna educación a solo, de 1799.